

MAGYAR DOHÁNY-SZEMLE

A TERMELÉST, GYÁRTÁST ÉS KERESKEDELMET FELŐLELŐ DOHÁNYGAZDASÁGI SZAKLAP

<p>Megjelenik minden hó 5-én és 20-án. Szerkesztőség és kiadóhivatal: BUDAPEST, I., ALADÁR-UTCA 10. Hirdetések árszabás szerint.</p>	<p>Felelős szerkesztő és kiadó: KADLIK KÁROLY.</p>	<p>Előfizetési árak: Egész évre — — — — — 12 kor. Fél évre — — — — — 6 kor. Negyed évre — — — — — 3 kor. Egyes szám ára 60 fillér.</p>
---	---	--

Dohánykulturánk fejlesztésének szükségessége.

Egy jó vagy rossz buzatermés lázba és lángba borítja az egész országot. Csodálatos, hogy egy harmincöt milliós közepes buza terméstől várja az ország boldogulását. A társadalom, a sajtó, de főleg a tőzsde heteken, sőt hónapokon át izgatottan várják a termés kimutatásokat. Szivszorongva kapkodják a híreket, hogy lesz-e bő termés, avagy nem. Mi lesz? Öröm, vagy bánat az országban!? Mint a kártya-asztalnál a skeptikus osztó, midőn mondja, hogy sir, vagy nevet. Pedig az az öt tizmilliós buzatermelési különbség csak ötven—száz milliót jelent az országra s mégis ez, ez a különbség sakkban tartja, vagy pedig teljesen megakasztja hónapokon át az ország lélekzetét, mert hiszen ettől várja boldog, boldogtalan a boldogulását. Lenni vagy elpusztulni.

Nos, és egy jó, vagy rossz dohánytermés tud-e az országban szintén — de legyünk szerények — csak némi kis emóciót vagy izgatottságot kelteni? Ejnye, kár minden szóért, fölösleges ezt a dolgot egyáltalában megpendíteni. Ugyan kérem, ki törődik nálunk ilyen csekélységgel, ilyen lapáliával, kinek fáj, kit izgat az, vajjon Magyarországnak bő, avagy silány dohánytermése van-e? Nem fáj ez sem a társadalomnak, sem a sajtónak, egyáltalában senkinek sem. legfeljebb annak a

szerencsétlen dohánytermelőnek. A termelési kimutatásokban a dohány az utolsó helyen áll, kár, hogy egyáltalában áll s meg van nevezve, hiszen a magyar olvasóközönségnek az a pár szó teljesen közömbös, kell-e eső, avagy nem, a dohánynak. Fontos csak az, hogy lesz-e sok bor és hozzá harapni való kenyér. Ette a fene, nevetséges, mi köze hozzá, mit törődjön ő azzal, hogy a monopólium, meg az a dohánytermelő sir-e, vagy nevet a trafik úgy sem szállítja le árait, nem lesz olcsóbb sem a Portorikó, sem a dráma. Igen, ilyen drámai és szánalmas az általános felfogás, a mi hazai dohányügyünket illeti.

Már pedig „est modus in rebus,” ha tényleg lesz erőnk a hazai dohánytermelést a kellő és kívánatos nivóra emelni s meglesz a helyes transzformáció, akkor kell, hogy dohányügyünk „renaissance“-a, azaz újjászületésének korszaka beálljon. Mondjuk, a jövőben százezer holdon átlag tiz métermázsa jó és minőségű dohányt produkálunk, ez egy millió métermázsa dohányt jelent. Ez már szép összeg; s ha meg lesz az is, hogy ezen dohány tényleg jó minőségű lesz, akkor dohánytermelőink elérhetik a jövőben — *de csak is akkor* — a hatvan koronás, sőt sokkal magasabb átlagos beváltási árt. Kérem, ez hatvan milliót jelent a dohánytermelőknek, de jelent ez sokkal többet; dohánytermelésünk föllendülése elsősorban éreztetné termékenyítő hatással a kincstári dohánymonopóliumot, mert akkor ezen nagy jelentőségű állami intézmény elsőrangú té-

SÁRRÉTI DARÓCZY FESTŐMŰVÉSZ MŰTERMÉBEN

EREDETI MADONNÁK MEGRENDELÉSRE FESTHETŐK A SZÉPMŰVÉSZETI MUZEUM KÉPTÁRÁBÓL: VALAMINT AZ ÖSSZES SZENT- ÉS OLTÁRKÉPEK LEGSZEBB KIVITELBEN.

CSALÁDI ARCKÉPEK; mellképek, térképek, álló és ülő helyzetben, szalon, diszmagyar és katonai diszruhákban; miniatűr és életnagyságban: valamint táj-, élet- és csendélet képek, rendkívül finom érzéssel és diszkrét egyéni művészettel igazán jól és szépen megfestve, mint szemet és lelket egyaránt gyönyörködtető művei

SÁRRÉTI DARÓCZY BUDAPESTI FESTŐMŰVÉSZNEK

már eddig is sok fővárosi és vidéki szalon elsőrendű gyönyörű és értékes diszét képezik. A vagyonos magyar műpártoló közönség becses figyelmébe ajánlja kedves családtagjai képeinek olajfestésben való megrendeléseit; mint általa is eddig festett és még festendő mesterműveket. Mükedvelő hölgyek sikeres oktatást nyerhetnek.

Régi olajfestmények javítása vagy másolása sikerrel eszközöltetik.

nyezőjévé válna a nemzeti haladásnak és vagyonosodásnak. Az országra nézve ez nem csak egy pár, hanem több száz milliót jelentene, mert eltekintve, hogy sok ezer dohánytermelő szép megélhetést találna az országban, ennél sokkalta több munkás meglelné kenyerét hazájában, nem lenne abban a kényszerhelyzetben, hogy Amerika földjén keresse boldogulását.

Ha idővel tényleg kvalitásos dohányaink lesznek, magamagától fog emelkedni dohánykivitelünk is.

A tudományok teremtették meg a kulturát s így a tudományos élet fejlettsége képezi egy-egy nemzet kulturájának mértékét. Az okszerű dohánytermelés és kezelés munkája is csak rendszeres tanítás útján sajátítható el, úgy, hogy a vele foglalkozók alaposan tudják hogy mit, mikor és miként kell végezni. Ily rendszeres tanítás pedig csakis iskolaszerűleg, bizonyos időhöz kötött tanfolyamok is elméleti, meg gyakorlati szemléltető előadások által érhető el. Mert az is igaz, hogy addig, míg a szaktudást nem fejlesztjük, a dohánytudománynak a megfelelő helyet nem biztosítjuk, addig ne is ábrándozzunk finom kvalitásos dohányról és szépen virágzó dohánykulturáról.

A dohánytermelési szakoktatásnak főcélja az lenne, az ósdi felfogásokat kiküszöbölni és az igazi tudást és szakképzettséget megvalósítani a dohánytermelés terén. Szakszerűen kioktatott nemzedékkel, vajmi nagyot lendülne egész dohánytermelésünk. A dohánytermelési kísérleti és tudományos intézmények főfeladata pedig az lenne, a hazai és külföldi tapasztalatokkal, az évről-évre változó viszonyokhoz képest fejtegetni a felmerülő új eszméket, praktikusabb eljárásokat, célszerűbb fogásokat megismertetni, gyakorlatba venni és azokat elterjeszteni.

Ahmed.

Dohánypajták és simitók.

Közli: Groffits Gábor.

Az oszlopok rendszeresen két részből állanak. A földbeásott, korhadásnak legjobban kitett alsórésze, valamint a földfeletti 50—90 cm. hosszú alsó szakasza az oszlopnak tölgyfából készül, míg a felső szakasza fenyőfából.

A két oszloprész ferde lapolással és csavarokkal van összekapcsolva. A csapódeszkás szellőző és a szedriafák megerősítésére szolgáló karikák részletrajzai az ábrákon láthatók.

Szélesebb dohánypajták esetén a magas tető alatti tér jobb kihasználása és szellőzése céljából célszerű a tetőhéjazatot, függőleges falakkal elválasztott két vagy három tetőlapból előállítani. Ily kettős fedélhéjazattal készül a Vásárhelyi féle dohánypajta, melynek keresztmetszete és alaprajza a harmadik ábrán látható.

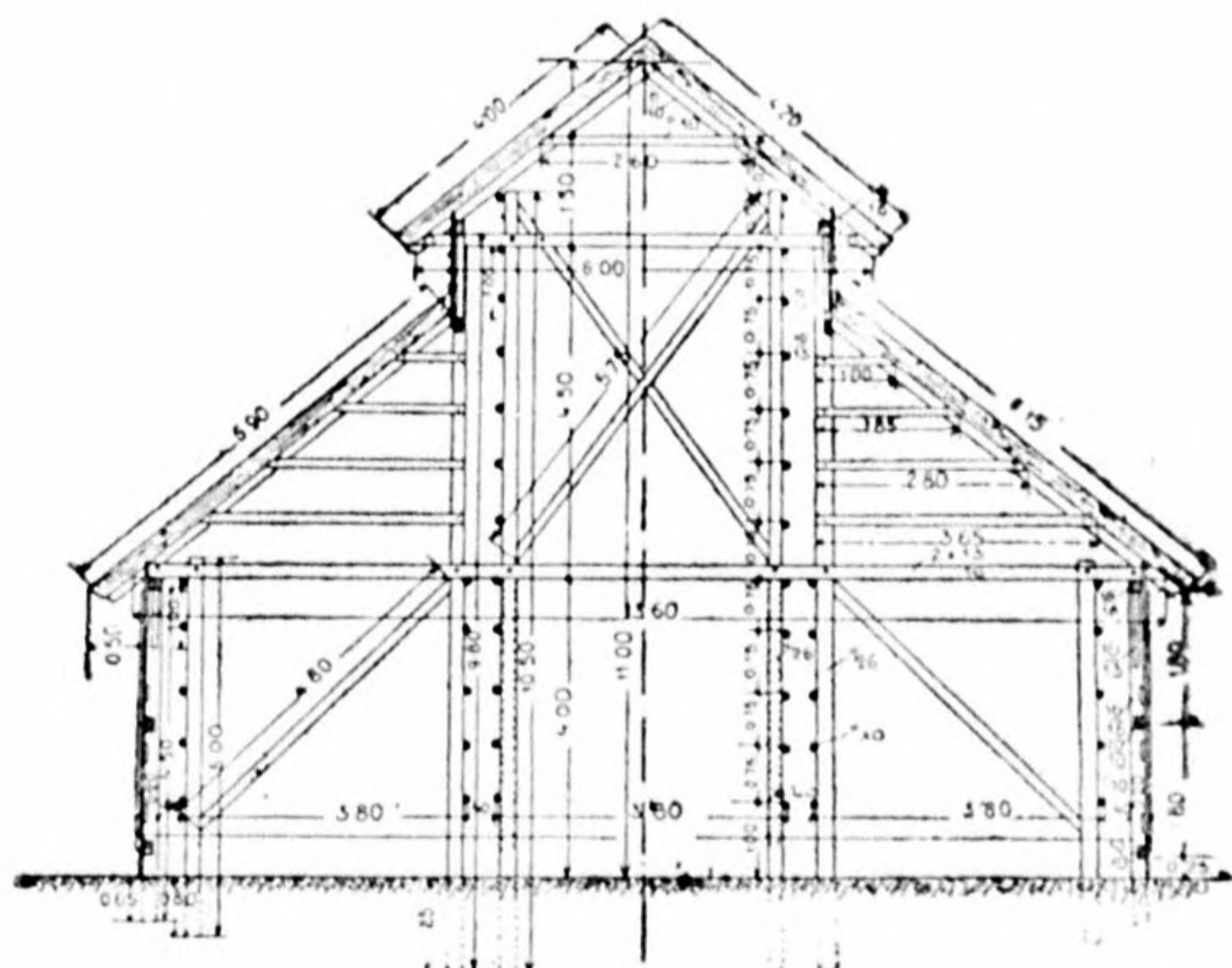
Mint a keresztmetszetről látható, a pajta oldalfalai a tetőhöz arányítva nagyon alacsonyak. Kicsiny lévén az erős felmelegedést és lehülést főleg okozó, rosszul szigetelő falfelületek, a Vásárhelyi-féle pajtánál a levegő hőmérséklete kisebb ingadozásoknak van kitéve, mint a magas falu s kis befogadó képességű pajtáknál.

A Vásárhelyi-féle pajta, három 3,80 m széles rekeszből áll, melyek között, valamint a falak és szélső rekeszek között 0,40 m. széles folyosó van.

A szedriafák úgy az alsó három, mint a tető alatti középső rekeszben a pajta hossz tengelyével párhuzamosan vannak felerősítve. A tető alatti a), b), c), rekeszben pedig a hossz tengelyre merőlegesen vannak a szedriafák fektetve.

A Vásárhelyi pajtánál a pórék tulnyomó részt a szellőzés irányával párhuzamosan vannak felaggatva, vagyis a szárítást illetőleg a legkedvezőbb módon.

Az oldalfalak szellőzése úgy van megoldva, hogy a 3,60 m. magas oldalfallal két sor egymás fölé helyezett 1,80 m. hosszú deszkából áll, melyek az oldalfalak félmagasságában megerősített hevederekre támaszkodnak.

3. ábra. Vásárhelyi-féle dohánypajta.

A szellőztető nyílások úgy vannak beosztva, hogy minden nyitható deszkapár felett, illetve alatt egy nem nyitható deszkapár van. Ily módon berendezett szellő-

SÁRRÉTI DARÓCZY FESTŐMŰVÉSZ MŰTERME, BUDAPEST
VIII., PÁL-UTCA 8. SZÁM. (JÓZSEF-KÖRUT SAROKHÁZ.) RÉGI CIM: VIII., SZÜZ-UTCA 3. SZÁM.

Olajfestésű arcképek 300 koronától 1000 koronáig

és feljebb, különösen dísz- és tanácskozó termek számára festve. Magyar, belga, francia, legfinomabb minőségű anyagokból alkotva. Életnagyságban élő mintáról, a már nem élők képei fénykép után, valamint bármilyen képek felelősség mellett teljesen művészi kivitelben levél útján is megrendelhetők: VIII., Pál-utca 8. szám alatt

SÁRRÉTI DARÓCZY FESTŐMŰVÉSZ MŰTERMÉBEN.

◀▶ Rajzolás és festészetből vagyonos hölgyek oktatást nyerhetnek. Válaszbélyeg. ▶▶

◀▶ Régi olajfestmények javítása vagy másolása sikerrel eszközöltetik. ▶▶

zökkel a *pajta egész magasságában egyenletesen lehet a szellőzést eszközölni.*

A *tetőszellőzés által* van lehetővé téve, hogy a két tetősík közt 1.40 m. magas *deszkafalnak* 46 cm. magas *középső része kinyithatóan van készítve.* A tetőszellőzésre szolgáló ablakok metszete szintén a harmadik ábrán látható.

A *csapóablakok* nyitása, illetőleg zárása a pajta belsejéből *csigára átvett zsinórral* eszközölhető.

A megszáritott dohány osztályozása és simitása a simitó helyiségben történik. A *dohányjövédéki törvény végrehajtási utasítása holdanként 4 m² területtel bíró simitó helyiséget ír elő.* Simitónak bármely a dohánypajta közelében levő *világos és fűthető helyiség* felhasználható.

Ujjonnan épült *simitókat* rendszeren *szilárd anyagból*, egyszerű *gerendapadlással* s cseréptetővel készítik.

A simitó helyiség kellő megvilágítására a falakban 2.5—2.8 m. távolságban, 0.95 - 1.80 m. méretű ablaknyílásokat kell hagyni.

A *dolgozó asztalokat* legcélszerűbb *közvetlen a falak mellett* elhelyezni, mely elrendezés mellett a simitó helyiség *közepén* a feldolgozandó s a már feldolgozott anyag raktározására elegendő terület marad.

A simitó helység *közepén* nyerhet azonkívül elhelyezést annak fűtésére szolgáló *cserépkályha* is.

A simitóhelység belső magasságát legalább 3 m.-re vegyük fel s hogy a simitó helyiségben képződő erős levegő a munkát abban lehetetlenné ne tegye, a falban *elzárható szellőzőnyílásokat kell hagyni.*

A dohányfüst összetétele.

Közli: S. Szilágyi Gyula okl. vegyész mérnök.

A füstnek közönséges hőmérsékleten cseppfolyós részét a nikotin és egyéb pyridin bázisok alacsony rendű alifás savak, így vajsav, valeriánsav és kátrányos termékek képezik. Hogy a dohányban levő nikotin igen nagy része a füstbe kerül, azt többen kimutatták, s az ebben levő mennyisége főképp a dohány nikotin tartalmától, nem annyira az elégséges intenzitásától függ. Igen valószínű, hogy a füstben nem szabad állapotban, hanem organikus sói alakjában fordul elő. A füst nikotin tartalmát az is befolyásolja, hogy annak a szivarban mekkora utat kell megtennie, röviden, hogy mennyire égett le pl: a szivar. A dohányzás alkalmával mint mondtuk az égő zóna előtt száraz desztilláció folyik s az ennek eredményeképp a füstbe kerülő nikotin és más kátrányos termékek a szivar hidegebb részein lecsapolódnak. Világos dolog már most, hogy minél rövidebbre égett le a szivar, annál rövidebb utjuk van ezen testeknek a lecsapódásra s így annál nagyobb mennyiségben kerülnek a füstbe. A szivar vége fele a benne lecsapódott anyagok mennyisége is aránylag mind nagyobb és nagyobb, s ezt szabatosabban így fejezhetnők ki, hogy: el nem égett részeinek desztillálható anyag tartalma hosszuval közelítőleg fordítva arányos.

Tekintettel az előbb elmondottakra, a nikotin erős mérgező voltára s arra, hogy pikolin s egyéb szintén erős mérgező voltára s arra, hogy a pikolin s

egyéb szintén mérges piridimbázisok a füstben csak nagyon csekély mennyiségben fordulnak elő, annak mérgező hatását főképp a nikotin rovására írhatjuk. A füst további folyós alkatrészei közül a kevés ecetsav, vajsav és valeriánsav fiziologiák indifferensek, míg egy kátrányos eddig közelebbről nem ismert nitrogénmentes olaj nagyon mérgesnek bizonyult.

A füst szilárd anyagait nagy molekulájú szénhidrogén vegyületek mint paraffin, azonkívül gyanta savak, kevés pirokatechin és eddig ismeretlen szinben dus anyagok képezik.

Oly vegyületek kimutatása, melyek valamely dohány füstjének kellemes arómáját elsősorban befolyásolja, mindeddig nem sikerült s valószínű, hogy ez nem is annyira egyes anyagok jelenlététől, vagy hiányától, hanem az összes alkatrészek kedvező viszonyos mennyiségétől — harmóniájától függ. (Vége.)

Olasz dohány.

Dohányt főképpen Délolaszországban termelnek! Az Osztrák-Magyar főkonzulátus kimutatása szerint az 1911-iki termés 110 millió tökére tehető, melynek értéke körülbelül 5.1 millió lira.

A dohány legnagyobb részét az olasz kincstár dohánybeváltási hivatala veszi át, részben azonban külföldre is szállítanak. Az olasz kincstár részére leginkább nagylevelű amerikai vagy kislevelű keleti dohányt is termelnek; a kivitelre azonban csak kis levelű dohány kerestetik. Az állami dohányhivatal által termelt dohány kizárólag csak a kincstár részére használtatik.

Az állam kisebb próbatermelésekre külön engedélyt is ad, az ilyen próbatermelésre csak 6 kat. földet szabad beültetni. Az ezután nyert termést átvételre a kincstárnak kell felajánlani átvételre és a comissió által előre megszabott ár ellen nem lehet fellebbezni. Ha azonban a termelő ezen megszabott árral nincs megelégedve szabadságában áll a következő két évi termést külföldi kivitelre eladni, de belföldön csakis az állami kincstárnak szabad eladni.

Peres ügyek a termelők és dohányátvételi hivatal között még alig fordultak elő. A termelés évről évre növekszik: A legkiválóbb minőségű dohány Campanai tartományban terem Avelinó vidékén oly szivós, finom puha levelű, hogy a legkiválóbb szivarok borítására használják. A dohány átlagára 90—100 Lira 100 kilogrammonként. Leventini dohány eddig csak Secce tartományban termeltetett. Ennek legnagyobb része az olasz kincstárnak jár, a pár ezer kg. fenmaradt többlet a kiviteli syndikatus által külföldre szállítatik, főképpen Németországba hol 250 lirát fizetnek 100 kg. simitott macedoniat módra kidolgozott dohányfajokért. A termelés nem fedezi mennyiségileg a keresletet, hogy a keresletnek eleget tehessen a syndikatus a leventini dohánytermelést fokozni szeretné. A kincstár azonban csak fokozatosan engedélyezi a termelés szaporitást, nehogy a tultermelés által azon kényszer helyzetbe jusson, hogy az esetleg fenmaradt árut átvenni kénytelen legyen itt Abruzzok keleti részén is sikeresen termelnek leventini dohányt.

Az egyiptomi dohányipar.

Kairó, szeptember hó 30.

A cigaretta-gyártás Egyiptomnak egyetlen, számottevő iparága. Számos szivarka-gyár van ott, mely 900-nál több munkást foglalkoztat. Utóbbi időben a körülményekhez képest nagy munkabérek mellett folyik az üzem; sőt vannak munkások, kik naponta 30—40 piastert keresnek. Ez az ipar azért küzd oly nagy nehézségekkel, mert az összes szükségelt kellékeket külföldön kell beszerezni: Nevezetesen a szükségelt bádogot Nagy-Britanniából, a hüvelyeket Ausztriából, a Kartonage-t Németországból; a diszített bádogszelencéket Olaszországból és utóbbi időben Hollandiából; nem is szólva a dohányról, mely különösen a török határon oly nagy beviteli vámnak van alávetve, hogy mellette a többi országok által szedett vámok eltörpülnek. Továbbá az egyiptomi gyárosnak az európai konkurenciával is kell számolnia, mert sok fogyasztó állam a beviteli vámot felemelte, mint azt utóbb Németország tette. Mindezen okok nagyon megnehezítik ezen ipar üzemét csupán a roppant nagy belföldi fogyasztás könnyíti a helyzetet, illetőleg teszi rentabilissá az üzemet. De ha a kormány bármilyen okból a dohánytermelési tilalmat megszüntetné; ez által igen súlyos csapást mérne a szivarka iparra, mert ez esetben a belföldi lakosság a saját termésű dohányt szivná.

Az egyiptomi szivarka évi termelésének mennyisége felől nem rendelkezünk határozott adatokkal; de a gyárak sokaságát, a nagymennyiségű kivitel és az óriási belfogyasztást tekintve — nagyon jelentékeny lehet. Az utóbbi évek, 1907—1911-ig statisztikai adatai a következők:

A kivitel helye	1907	1910	1911
	Kiviteli mennyiség kg.-ban		
Németország	153786	84438	100778
Nagy-Britannia	87780	73301	76280
Angol-India	69015	53276	60758
Ausztria-Magyarország	44350	60505	63737
Svédország	34716	67175	74123
Norvégia	—	7203	7719
China	25874	32390	33979
Franciaország	23221	25700	24268
Észak- és Középamerika	14240	16105	19716
Belgium	12 95	15834	16843
Schweiz	7986	9106	8622
Hollandia	7236	9218	8908
Olaszország	5742	5109	5863
Malta	3270	3948	2551
Dánia	948	1150	1468
Spanyolország	593	1490	1306
Más országokban	1044	2352	1951
Összesen:	491897	473909	508072
Érték török L.-ban:	393509	379128	407123

E kimutatás szerint utóbbi időben a kivitel nem emelkedett. Mint láthatjuk Svéd és Norvégiában, Ausztria-Magyarországban érték el a legjobb eredményt; ellenben Németországban, ahol a legnagyobb a fogyasztás, kisebbedett a bevétel. Amint említettük Egyiptom nyersdohány szükségletét kizárólag a külföldről szerzi be. Ezen bevétel az utóbbi időben a következőkép alakult:

Év	Bevétel kilogrammokban	Érték török L.-ban
1907	7923 554	666 663
1908	8042 433	808 657
1909	7873 381	784 952
1910	7552 882	1099 459
1911	7957 550	1134 074

Ezen adatokból kitűnik, hogy a kifizetett árak folyton emelkedtek. Ennek oka abban keresendő, hogy a tessáliai dohány, melyet Egyiptomban erősen fogyasztanak, a görögországi arany agiójának csökkenése folytán tetemesen megrágult.

A legnagyobb a bevétel török és görög dohányból, de ezeknek drágasága folytán az utóbbi években az osztrák-magyar és az orosz dohányok ára is emelkedett. Világos képet nyújt ezek felől a következő statisztikai kimutatás:

Az áru eredete	1907	1910	1911
	Beviteli mennyiség kilogrammokban		
Törökország	3253556	3222990	2930669
Görögország	3633257	2482984	2607643
Ausztria-Magyarország	650585	569858	1033110
Bulgária	189872	332169	209465
Oroszország	81763	781229	1027970
Szerbia	43441	36364	28072
Távolabbi keletről	34970	100146	85458

Az utóbbi öt év alatt az egyiptomi szivar szükséglet nem változott és előre láthatólag a közel jövőben nem is fog változni, mert az olcsó cigaretta, mely az egyiptomi viszonyoknak jobban megfelel — erős konkurenciát csinál. A szivar bevétel tavaly 74482 kilogrammot tett ki az 1907. és 1910-ik évek 72989 kilogrammot kitevő bevételével szemben. Italia, Sweiz és Malta szállítják a legtöbb szivart.

Az áru eredete	1907	1910	1911
	k i l o g r a m m		
Schweiz	18453	16438	15992
Olaszország	18163	21535	22684
Malta	17253	19958	19004
Niederland	6007	5893	6959
Németország	4480	1284	1614
Brit-India	3980	2228	1746
Belgium	3280	2732	2877
Amerika	2083	1957	2519
Ausztria-Magyarország	539	524	603
Nagybritannia	440	349	456

Felszólítás a német dohánytermelőkhez és dohánytermelő egyesületekhez.

Manheim, augusztus hó.

Dohánytermelési egyesületeink és dohánytermelőink körébe a következő körlevelet intéztük:

A dohánytermést jótékonyan elősegítő nedves, meleg és hűvös időjárás egymást váltotta fel, minek

következtében az idei dohány nagyon szépen fejlődött; a levelek nagyok és egészségesek, ugyannyira, hogy a már évek óta silány terméseket az idén már végre egy jó termés váltja fel. Dohányegyesületeinknek és termelőinknek kötelességük tehát minden lehető eszközzel oda hatni, hogy gondos kezelés által a szép reményekre jogosító termés jószágát és minőségét amennyire lehet — emeljék. Kár lenne, ha a szépen sikerült termést helytelen kezelés által rontanók. Ezért a következő intelmet — kérjük — figyelmében részesíteni: Mihelyt az alsó levelek érni kezdenek, ezeket azonnal, mint alj, vagy homok leveleket le kell törni. Ez az idejű sürtő és szép termés mellett azért szükséges, mert ha az alj, vagy homok levelek sokáig maradnak a tőkén, akkor olcsó, rossz minőségű áru lesz belőle. Ez ugyan rossz munkát ad, de mindemellett megérdemli a fáradságot és míg az anyalevelek törésre kerülnek — félig kiszárad úgy, hogy azért együttesen aggathatók fel. Az ajlevek gondosan megtisztítva csomózandók és nem szabad soká hagyni a napon, nehogy a világossárga színét elveszítse. Az anya, vagy szivarleveleket csak kellően megérve szabad letörni; míg arra is kell ügyelni, hogy tulérettek ne legyenek, a hegylevelek pedig csak akkor törendők, ha már lehajlani kezdenek és a növény virágzásnak indul. Vigyáznunk kell a törésnél arra, hogy a kocsányon ne maradjon fás rész. A fűzésnél óvatosan kell eljárni, és a sárga, valamint a romlott levelek eltávolítandók. A zsinegen nem szabad soká tartani a termést.

Nagyon fontos, hogy a szárítás céljára száraz és szellős pajták álljanak rendelkezésre és a dohánylevelek ne legyenek szorosan fűzve, mire nézve az öregek és a gyermekek, kik ezen munkálatot végezni szokták — figyelmeztetendők. Meg kell jól gondolni, hogy az idejű dohány nedves és jól fejlett, miért is a füllesztésnél a romlandó anyagok kedvezőtlen hatásától meg kell óvni, mert a rothadás könnyen bekövetkezik akkor is, ha a felaggatott dohányra nézve az idő nem kedvező. Az idejű bő szénatermés végett pajtákban és csűrökben nagy a hiány, ezért a termelők lehetőleg össze tolják a dohánnyt, melynek káros következményei ismeretesek és ezáltal egyesületeinkre hármlik a kötelesség, hogy termelőinket figyelmeztetve a kártól megóvják.

Minden egyesület bizza meg tagjai közül a 3—5 legjobb termelőt; hogy ezek termésük javából 4—5 köteg kitűnő szivarlevelet és néhány csomó hegylevelet a strassburgi kiállításon tegyenek közszemlére, mely szándékról a gazdasági kamarát értesítsék. Természetesen amit a dohányegyesületek kiállítanak, annak a legszebbnek kell lenni, amit a dohánytermelés terén el lehet érni, hogy az egyesületek hírneve ne szenvedjen csorbát. Különböző tárggyal még fogunk foglalkozni.

HIVATALOS RÉSZ.

Külföldi dohánygyártmányok árusítása. Tudvalevő, hogy szeptember elsején életbe lépett a pénzügyminiszter rendelete, a melynek értelmében csak

olyan közvetítők foglalkozhatnak külföldi dohánygyártmányok árusításával, akik erre hatósági engedélyt kaptak. Erről meggyőződni a megrendelőnek is kötelessége, különben ellene is jövedéki eljárást indíthatnak. Külföldiek ki vannak zárva az engedély elnyeréséből, ami egy régi visszaélésnek fog véget vetni, és remélhető, hogy ezentúl a külföldi cégek távol maradnak piacunktól. Eddig a minisztérium csak egyetlen engedélyt adott ki és pedig a Külföldi Dohányáru Részvénytársaságnak.

DOHÁNY KÉMIA.

Mi káros a dohányzásban. Egy angol statisztikus tudományos alapon foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy mi is az, ami a dohányzást károsítja az emberi szervezetre. A nikotin a következő százalékokban található az egyes dohányfajokban: a pipadohányban van 3.85 százalék nikotin, az egyiptomi cigarettákban van 1.74 és más cigarettákban 1.6, míg a szivarok közül a havanna szivarokban alig van 0.4 százalék nikotin. Ezek szerint a havanna szivása volna a legkevésbé veszedelmes. Igen ám de nem a nikotin az ami árt, hanem a furfurul nevű mérgező anyag, ami minden keleti dohányleveleken rajta van. Leginkább a havanna szivarokat mérteljezi meg, ez a mérgező anyag, amelynek hatása hasonló az alkoholéhoz, minden dohányleveleken van persze belőle, úgy hogy valóságban legveszélyesebb a pipa élvezete, azután jön a szivar, és legkevésbé az európai cigaretta.

TERMELÉS.

A cigaretta dohány.

Hazánk a világ dohánytermelő államai között igen jelentékeny szerepre hivatott; termelő képességének kiváló volta úgy mennyiségileg, mint minőségileg predestinálja arra, hogy a világ kereskedelmének ezen a téren az érdeklődés középpontjába jusson.

Ezzel szemben a valóság elrettentő példáját mutatja az ősi magyar nemtörődömség és felületesség végzetes következményeinek. Fel nem használt erők, ki nem használt lehetőségek és a szakszerű kezelés hiánya az egész vonalon dekadenciát von maga után, de még így sem vagyunk képesek belefajítani a földbe az őserőt, mely ontani akarja magából a kincseket; még így is a termelő államnak sorában a legelső helyek egyikét foglaljuk el — igaz ugyan, hogy csak mennyiség tekintetében; de mit lehetne elérnünk, ha termelőink az okszerű gazdálkodás elvei szerint járnak el?!

A cigaretta szükséglet a világ minden táján a legnagyobb mértékben emelkedik. A cigaretta gyártáshoz alkalmas dohánytermelése — árának magasságánál fogva — igen gazdaságos és mégis azt kell tapasztalunk, hogy nálunk az efajta, kerti és muskatály dohányok productiója a minimumra csökkent. Hja, meg-

teszi így is — mondja a magyar; szippant egyet rendíthetetlen lelki nyugalommal a pipából és egy csöppet sem törí magát jobb és értékesebb eredmények után.

Országunkban a kötött homokterületek nagy kiterjedésűek s éppen ez az a talaj, melyben a muskatály és a kerti dohányok a legjobban megteremnek. Kár volna tehát parlagon hagyni a termőképes területeket és a termelést oly közönyösen kezelni, minek folytán eredményül silány és jórészen hasznavehetetlen anyagot nyerünk. A legfontosabb az, hogy az elvetett mag nemes legyen, miért is a magtermelésre kell különös gondot fordítani, azt eredetiségére visszavezetni, fokozatosan javítani, nemesíteni és magnóvényeknek csakis pikkírozott plantákból szabad kiválasztani a legszebbeket, melyek jól kifejlődött arányos levélzettel bírnak. A meghagyott mag tökéket többször kell kapálni porhanyosítani és szárazság esetén öntözni és csak azon tökén érett magokat használjuk, melyen a fajjelleg és kiválóság minden tekintetben felismerhető. A magtökéin mindig csak egy korona bugát kell meghagyni. A kerti és muskatály dohányok sűrűbben ültetendők, mivel ezeknél nem a nagyságot és nyújthatóságot, hanem a világos sárga, vagy pirosas színt, kellemes illatot és zamatosítást kell szem előtt tartani. Ezért ezen fajoknál a bugát csak az elvirágzás után kell letörni, hogy magba ne menjenek.

A törést kellő időben kell eszközölni, hogy sem éretlenek, sem túlértettek ne legyenek.

A szárítást szellős pajtában kell végezni; így az illatos, hajlékony és sokkal értékesebb lesz, mint a szabadban szárítottak, melyek a naptól perzselődtek, esőtől és szélől törékennyé és rongyolódottakká válnak.

Ha a levelek a füllesztés után nem volnának kellően megszinesedve, úgy a zsinegek a pajtában néhány napra sűrűn összehuzandók. Arra is kell ügyelni hogy különösen a kerti leveleket nyirkosan ne csomózzuk össze; hanem válasszuk ki az esetleg nyirkosokat és amennyire lehet szikkasszuk, de ne keverjük a teljesen hibátlan száraz levelek közé, mert ezek még a legegészségesebb leveleket is megpenészesítik.

Brazília termelése felől! Brazília csaknem valamennyi tartományában termelnek ugyan dohányt, de Bahir állam legkimagaslóbb a dohánytermelés terén. A brazíliai kiviteli cikkek között a dohány áll legelső helyen. Németország legnagyobb fogyasztó helye, ugyannyira, hogy csaknem egészen monopolizálja a brazíliai dohánykivítelt.

Braziliában ugyan már a XVI-ik században is próbálkoztak dohányültetvényel, de a kivitel csak a 19-ik században kezdett jelentékennyé válni. A legnagyobb dohányvásár Bahirban tartatik meg. Közepes termésnél az évenkénti eredmény 325.000—35.000 bátra tehető, 30 év óta azonban nem igen emelkedett a dohánykultúra.

A brazília szivarok főkénti fogyasztója Németország és Argentína, cigarettában a kivitel jelentéktelen. Annak dacára, hogy Braziliában sok dohány terem mindazonáltal külföldi dohányt is importálnak, mivel a brazíliai dohányt csak a szivarok belső részére használható; a boritéklapokat külföldről kell beszerezni.

A francia dohánytermelés elhanyagolásáról. Sok panasz van affelől, hogy az állami üzletek nem rendelkeznek elegendő áruval ugyannyira, hogy még a legszükségesebb és leginkább keresett falukban sem képesek a vevő közönség igényeit kielégíteni. Klotz pénzügyminiszter egy bizottságot küldött ki, ennek pedig a dohányszükség megszüntetése volt céljául kitűzve. Az általános óhaj oda irányul, hogy nemcsak a 20 állami dohányáruda készlete szaporodjon, hanem minden igyekezettel oda hassanak, hogy a belföldi dohánytermelés emelkedjék.

Franciaországban nehezebb dohányfajokat termelnek a tubakolók és bagózó közönség részére és könnyebb fajokat a dohányzó közönségnek.

Az első fajok Arive és Hentucky név alatt ismeretesek a piacon néhány departementban 10.000 tőke alapon termelik. A többi Paragua faj is hoz 20.000 tőkét hektáronként.

Csak 27 departementban van dohánytermelés engedélyezve de franciaország 8 tizede kérelmére az engedélyt, melyet már csak azért is meg kellene adni minthogy eltekintve, hogy csak így szüntethetnék be a nagy szükségét a dohányban azonfelül pedig a francia állam nagy jövedelmi forráshoz jutna. A francia dohánytermelés szakértőinek véleménye szerint az exotikus dohányfajok is megteremnek franciaországban, mit különféle próbatermelésekkel bizonyítanak. Nagyon kívánatos volna tehát ezek szerint, ha a kormány a helyett, hogy ezen tengerentuli fajokat a hamburgi közvetítők által szerzi be, ahonnan úgy is csak kiselejtezett áruhoz jut, melyek javarészt már az angol, olasz és német kereskedők megelőzőleg már kiválogattak — belföldileg termeltetné — azt a részt pedig mit belföldön előállítani nem lehet nem alkuszók által, hanem egyenesen a tengerentuli termelő államokban szereznék be.

Ezidőszerint Franciaországban 47 974 dohánytőzsde van úgy, hogy 2100 lakosra egy esik.

A beirutai dohánytermelés felől. A rendelkezésünkre álló kimutatás szerint az 1911-iki termés csak gyenge közepes volt. A szövetkező fajok szerint az átlag termés Libanon fajok $\frac{1}{3}$ -al kevesebb termett mint az előző években de az áreredmény nem volt magasabb mint tavaly circa 230—300 franc az első és 150—200 franc a második osztály. A szagos Lattaqujé és Abon-Rika fajokban is csak közepes volt a termés. A kivitel Angliába, Amerikába és Ausztriába csekélyebb volt mint az előbbi években.

Az ugynevezett török dohány a legkeresettebb, azért tartják magokat az áruk annak dacára hogy a termés 40%-al több volt mint tavaly mégis fizetnek első osztályért 450—550 francot és 200—300 francot a második osztályért.

A dohány válogatása. A válogatásnak a főszabálya, hogy minden egyes levél oda soroztassék, ahová a beváltási ár hirdetmény szabványainál fogva minőségi tulajdonai szerint tartozik. Irányadó tehát a szín finomság, nagyság, épség avagy sérültség, végül és főképp a levél égőképessége. A hányféle színük van a leveleknek annyi felé válogatjuk. Ismételten figyelmeztetjük, már e kérdés rendkívüli fontosságánál fogva is a termelőket mint kertészeket is, hogy előzetesen ne foglalkozzék egyébbel, mint a leveleknek színeik szerinti helyes ösz-

szeválogatásával. Minél egyöntetűbb összetételű volt a dohánytermelésre használt talaj, minél céltudatosabb ápolásban részesült a termelendő fajtisza dohánymag annál egyöntetűbb színre és minden egyéb tulajdonságára nézve a termés. A színek szerint helyesen megválogatott leveleket aztán egy hozzáértő munkásra bizzuk. Aki az osztályozást végzi. Az ekként szín és osztály szerint csoportosított leveleket a többi munkás, miután még folytatólagos válogatás alá veszi finomság, nagyság, sérültség és égőképesség tekintetéből: számítás alá vonja és lezsínórozza.

A simítás hátrányai. Amerikában az Egyesült-Államokban a megszáritott és megpuhult dohánt nem száritják, hanem használatuk módja szerint — a gyártási igényeknek megfelelően — válogatják, osztályozzák és csomózzák. Ez az egyedüli munka, amit a farmer a szállításra való csomagolás előtt a dohányával végez. Különben Hollandiában, Pfalzban és egyebütt sem simítják a dohányleveleket. A simításnak sokkal több a hátránya, mint előnye. Mert vegyük csak, hogy a simítás és ezután bekövetkező nyers erjedés a dohánynak szívóosságából és rugalmasságából nagyon sokat elvesz, míg a simítatlan dohánynál az annál kevésbé történik meg, mert a simítatlan dohány nem is megy oly heves erjedésbe, mert a halomba vagy bányába rakott ily simítatlan levelek nem ülepednek oly erősen össze s ezért nagyobb mennyiségű levegő van közöttük, ami úgy a felmelegedést, valamint az erjedést csökkenti.

A kapadohány. A kapadohány termelésére alkalmas a nedvdus talaj, mely homokot és kismennyiségű agyagot is tartalmaz, mely alkatrészek bizonyos porhanyósságot kölcsönöznek neki; mivel az erősen kötött talajban ép úgy nem terem meg, mint a könnyű futóhomokban.

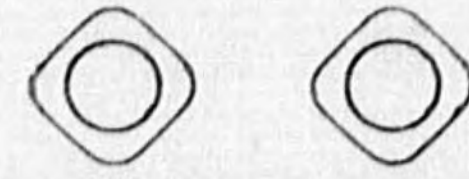
A kapadohányok korai ültetése feltétlenül szükséges, hogy a növény, mely erős nedvességet kíván, olyan talajba kerüljön, mely még telítve van a téli nedvességgel és nyirkossággal olyannyira, hogy a bekövetkező esetleges szárazság alkalmával a plánták öntözése el nem mulasztható, mert különben a növény tönkre megy.

A kapadohány minőségére nézve azt a követelményt támasztjuk, hogy azoknak levelei vastag fogásuak, inkább durvák, mint hártyszerűek legyenek, de e mellett kellemes zamattal és jó égéssel birjanak. Hogy ezen tulajdonságait kifejlesszük, azért szükséges, hogy mihelyt két másod — alj és nyolc anyalevelen kívül két kis hegylevélke mutatkozik a növény fej a töről lecsipendő. Az ily módon megtörtént bugázás után a 4–6-ik napon a kacshajtások rohamos fejlődésnek indulnak, melyek cirka 8 nap múlva gondosan letörendők.

A kapadohány az egyedüli, mely azt kívánja, hogy nem pajtában hanem a szabadban felállított ágasokon száritsák, ahol is a napfényhatására pirosbarna színt nyernek. Az eső és köd ellen való védelmezéséről feltétlenül kell gondoskodni.

A simításnál az osztályozás szerinti elkülönítés igen fontos, mivel szépen fejlett, jobb minőségű, pirosbarna színű levelek magas áron váltatnak be.

Nálunk az utóbbi években e faj termelése úgy qualitative, mint quantitative szép eredményekkel járt. 1910-ben a termés hatvanezer métermázsát tett ki és közel két és egy fél millió koronában váltotta be és az utóbbi két évben is progresszivitást észlelünk.

KERESKEDELEM.

Ujabb adótervek Kiantschauban. Dohány és szesz mint megadóztatási tárgyak. Legujabb értesítések szerint a dohánnyra és szeszre újabb adót akarnak kivetni — eltekintve, hogy a jelenlegi zavarok és bizonytalan állapotok nem időszerűek ily tervek keresztülvitelére, amelyek a lakosságra újabb terheket rónak, a kormány ez újabb adóból 130.000 M. jövedelem többletet remél elérni.

A Kiantschau lapok ezen terveket azon megjegyzéssel kísérik, hogy most midőn a chinai tengervámok ugyis felemeltetnek, minden esetre várakozó álláspontot kell a fenti adóemeléssel szemben elfoglalni amíg a folyamatban levő nagy chinai államkölcsön biztosítva lesz; ami már csak rövid idő kérdése, mivel arra az időre kell az államnak az újabb jövedelmi forrásokat fentartani.

A japán cigaretta Mandsuriában. A japán cigaretta kivitele Mandsuriába évről-évre hanyatlik ugyannyira, hogy azon veszély fenyegeti, miszerint a japán cigaretták a külföldiek által egészen kiszoríttatnak. A Jiji értesítése szerint az 1912-ik év első felében 5949 tona külföldi és japán cigaretta vitetett Mandsuriába, az 1911. egész éve 6100 t. ellenében.

A kivitel a következő kikötők között oszlik meg:

Japán cigaretta kiviteli kikötő	1911 tonna	első félév 1912. tonna
Yokohama	771	617
Onka	757	66
Kobe	756	70
Moji	635	50
Chemulpo	72	12
Tschiffu	2	24
Shonghai	2873	3246
Tienton	11	1564
Fusan	127	29
Tsinjton	4	25
London	57	36
Hongkong	7	5
Nintschwang	33	66

E kimutatásból látható 1912-ben a japán kikötők kivitele hanyatlott, ellenben a chinai kikötők kivitele gyarapodott. A Jiji ezen kedvezőtlen állapotot a japán áru rossz minőségére vezeti vissza.

E megcsappant kivitel okát az államjövédék abban véli feltalálni, hogy a konkurenciát nem veheti fel a nagy és versenyképes keleti dohánygyárral; mely nagyon ért ahoz, hogy nagy reklam, ügyes chinai ügynökök valamint a nép izléséhez való alkalmazkodás által — biztosítsa magának Mandsuriát. Ez irányban fáradozik

most a japáni kincstár is és reméli, hogy hasonló esz-
közökkel sikerül még a manduriai piacot visszahódítani.

Dohány és cigarettaipar Oroszországban.
Dukat, Bogokanov és Laferme legnagyobb dohányáru-
részvénytársaság gyűlést hívott egybe, mely tanács-
kozásnak tárgya egy nagy Syndikatus alapítása volt.

Konstantinápoly, szeptember hó.

Weil vezérigazgató újra 300.000 fontot utalt ki a
török kormányának és így a török kincstár és a dohány-
igazgatóság között megállapodás jött létre a szerződés
meghosszabbítása tárgyában.

Egyben a dohánycsempészet ellen sokkal szigorubb
rendszerabályokat fognak ezután alkalmazni.

New-Orleans, szeptember hó.

A Waloff Dreme nagy dohányáruház bukása kinos
feltűnést keltett. A passiva több mint 100.000 dollárt
tesz ki.

KÜLÖNFÉLÉK.

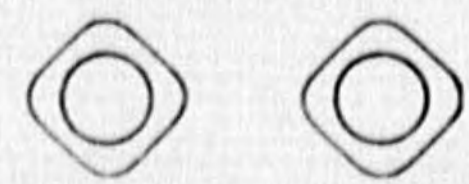
Szabad-e Fallieres elnök urnak dohányozni?
kérdzte a „Gaulois“ E kérdés azért lett aktuális, mi-
vel rövid idő előtt látták az elnököt az Elysee kertjé-
ben dohányozni és köztudomásu, hogy idáig már
több elnök mondott le a dohány élvezetéről, mivel
azt nem tartotta a francia elnöki méltósággal meg-
egyeztethetőnek. Így például Thiers elnök egész kör-
nyezetének megtiltotta a dohányzást, mert véleménye
szerint a dohányzás a szellemi képzettséget kedvezőt-
lenül befolyásolja. Mac Malion tábornok, kiről mint
tudjuk erős dohányos volt; miután a köztársaság leg-
nagyobb méltóságát az elnöki méltóságot elérte, nem
tűrte többé maga körül a dohányfüst illatát. — utódja
Grevy pedig takarékosági szempontból nem dohány-
zott és másoknak is azt a tanácsot adta, hogy a pénz
nem arra való, hogy elfüstöljék. A szomorú végű Sadi
Carnot gyűlölte a füstölést. Casimir Perrier pedig es-
tétikai szempontból nem dohányzott. Ennyi elődjének
példája után lesz-e Fallieresnek bátorsága és kedve
a tradícióval szakítani?

Dohányzó hölgyek az egyesült államokban.
Valóságos keresztres háboru tört ki Waschingon és
vidékén, a nyilvános helyeken dohányzó hölgyek ellen
New-Yorkban ugyan valamivel liberálisabban gondol-
koznak a tárgy felől, de úgy Waschingon, mint Phila-
delphiában kimondták, ha egy hölgy valamely kávé-
ház- vagy étteremben cigarettázik, akkor a tulajdonos-
nak jogába van ezt minden rendelkezésére álló esz-
közzel megakadályozni. Rövid idő előtt bizonyos Mine
Grige Biddle nevű hölgy arcképe azon megjegyzéssel
jelent meg a lapokban, hogy ez Amerika legbátrabb
asszonya, mert túltéve magát a közvélemény ítéletén,
a philadelfiai Belleone éttermében cigarettázott, manis-
festálva ez által rosszalását a New-Yorki N. Drezlings
azon határozata ellen, mely törvénybe akarja iktatni,
hogy rossz példaként, mint az erkölcsök megrontóját
kell kiüldözni Amerikából a dohányzó hölgyeket.

A dohányban lévő nikotin mérlegezése. A do-
hány nikotinja ártalmassága tán tulzottan is tárgyaltatik,
holott különböző alkatrészek u. m: szénoxid és nem
kevésbé veszedelmesnek tarthatnak. Rendszeren a veszély-
nek több magyarázatával élnek, holott az egészséges
embereket csak akkor érheti, ha a dohányzásban mér-
séketlenek. Mindazonáltal vannak egyének, akik tekin-
tettel gyengébb egészségükre, nagyobb óvatossággal
élvezik a dohányzást. És az ipar annyiban is kedvez
nekiök, hogy a nikotintól megszabadítja a dohányt.
Gyakorlott s jó izlésű dohányzók, akiknek egy-egy
szivar nemcsak időöltésükre avagy megszokottságukra
szolgál, ugyancsak azt panaszolják, hogy egy és más
dohány faj lényeges ízét veszti a nikotin kivonása
által. De okvetlen érdek van hozzá fűzve, hogy külön-
böző dohányfajták épen a nikotin tartalmukból ismer-
tessenek meg, mivel is ezen vegyészeti kezelés alatt
semmi esetre sem lehetnek kedvező eredményűek.
Szokás szerint az által vonatik ki dohányból a nikotin,
midőn oltott meszet alkalmaznak hozzá s aztán egy
gőzsugarat vezetnek föléje. Aztán a nikotin a lepá-
roláshoz jó alkalmazásával határozatit meg. Továbbá
ezen kísérlet célhoz vezetésére mesterséges keverék
alkalmaztatott mely fűrészpör, ammoniumchlorid és
olajból állott — s a nikotin egy bizonyos mennyiségé-
vel ülepedett le. Így kiderült, hogy különleges keze-
léssel jó használatával a nikotin azon mennyisége
nagyjában, vagy legalább hozzávetőleg állapittathatott
meg. A dohányipart illető lényeges kérdés így mint
megoldottnak tekinthető.

Az attachék vámmentes cigarettái. A diplo-
máciai képviselői mint tudva van a vám fizetése alól
fel vannak mentve. A diplomáciai képviselők részére
engedélyezett vámmentességi előírásokat Németor-
szágban a német birodalmi gyűlés megváltoztatta. A
konstantinápolyi: tokiói, valamint a christianiai, sofiai
és hágai német követségek tagjainak épp úgy meg-
adatik a vámmentesség, mint a nagyköveteknek ma-
goknak. E rendelkezés kiterjed a követségi tanács-
sokra, attachékra, titkárokra, valamint a katonai és
tengerészeti attachékra egyaránt és ugyanezen orszá-
gok berlini követségének számára kölcsönösen. Ha
ezen vámmilletéken kívül még külön illeték is kívántat-
nék, úgy ezek az említett követségeknek szintén köl-
csönösen elengedtetik, minthogy ezen rendelkezések
kölcsönösségen alapulnak.

Elhunyt képviselő. *Haydin Imre* országgyűlési
képviselő szeptember 26-án hajnalban a Vörös-kereszt
kórházban Budapesten meghalt. Az elhunyt a trencsén-
megyei várnai kerületet képviselte. *Haydin Imre* a magyar
dohányügynek lelkes híve volt, a képviselőházban több-
ször föl szólalt a hazai dohánytermesztés fejlesztése mel-
lett, főleg a még mindig tetemes dohányimport ellen
szállt sikra, mert úgy vélte, hogy csak fokozottabb ter-
meléssel szorithatjuk ki a sok milliót kitevő bevitelt és
emelhetjük a kivitelt. Hazai dohány ügyünk mélyen
fájlalhatja a korán elhunyt képviselő halálát, mert *Hay-
din Imre*ben nemcsak egy lelkes hívét, de egyik leg-
buzgóbb harcosát veszítette el.

Szerkesztői üzenetek.

P. L. Szeged. Nagyon is utána kell nézni. Egyik, másik simító helyiségben, ahol nincs semmi rendszer, nincs semmi munkabeosztás, hiányzik a vezető, siralom elnézni, hogy ahány fej, annyi a gondolkozás mód, a legteljesebb bizonytalanságban aztán egyetlen levél százszor kerül kézbe s a sok ide-oda rakosgatás, felesleges munka szaporítás után százegyedszer mégis a legrosszabb helyre kerül.

K. S. Czegléd. A dohányoskertész, aki munkás csapatjának kell, hogy feje, vezetője legyen, előzetesen ne foglalkozzék egyébvel, mint — minden egyébre való tekintet nélkül — a zsinórok, vagy gerebenekről leszedett leveleknek szín szerinti válogatásával.

R. S. Miskolcz. Ami a nagyságot illeti: hosszú levélhez ne tegyük a rövidet, széleshez a keskenyet.

Kiss József Kaposvár. Köszönjük szives érdeklődését. Az épület bejárata ne legyen sem észak, sem délről, hanem nyugot, vagy keletnek.

Főszerkesztő:

KADLIK KÁROLY (Ahmed) b. h. dohányjövedéki tiszt.

Szerkesztő:

Dr. LÁSZLÓ ZOLTÁN m. kir. pénzügyi segédtitkár.

PÉNZKÖLCSÖN!

Vidéki szilárdan épített BÉRHÁZAKRA 10—15 évi törlesztésre 5 % -os kamatozás mellett, a becsérték 55 % -át. FÖLDBIRTOKRA: 10—60 évi törlesztésre 4 % -os kamatozás mellett a becsérték 70 % -át. — DRÁGA KÖLCSÖNÖKET KONVERTÁLUNK. Beküldendő: telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv. TISZTVISELŐ KÖLCSÖN 10—30 évi törlesztésre 6 % -os kamatozás mellett. Megszerezzük a legmagasabb kölcsönt. Közlendő: életkor és szolgálati idő. Személyhitel 200 koronától 20.000 koronáig 8 % -os kamatozás mellett. □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ Felvilágosítás díjmentes. Válaszbélyeg.

SÁMUEL BERTALAN
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRUT 15.

HIRDETÉSEKET
felvesz e lap kiadóhivatala.

Standard-Társaság vegyészeti telepei

Mezei egerek

irtását legmegbízhatóbban végzi

„STANDARDO“

egérirtó anyaggal, a magyar gazdaközönség és uradalmak által a legbiztosabb szernek elismerve. 1 hold földre 1 kiló anyag elegendő. 1 kiló „Standardo“ mezei egérirtó anyag 3 K.

Patkány és házi egerek

kiirtására ajánljuk országosan legjobbnak elismert

„Patkány-kolera“

vegyiszerünket, melynek biztos irtó hatásáról több száz elismerő levéllel rendelkezünk, malomtulajdonosok, uradalmak, szeszgyárak, kereskedők és a gazdaközönség részéről.

A patkány-kolera árai: Próbacsomag 100—300 patkány vagy egér kiirtására 6 K. nagyobb mennyiség 5—600 patkány kiirtására 12 K. Használati utasítás minden csomagnál mellékelve! Próbarendelését saját érdekében elvárva vagyunk teljes tisztelettel

STANDARD-TÁRSASÁG

Budapest, IV. Magyar-utca 44. Telefon 66—63

Tegye el a címet, mert szüksége van rá!

Cimbalmok, hegedűk, harmóniumok

kitünő hanggal, legjobb minőségben (csak készpénzért, olcsón). Gramofon-lemezek 2-40 K. Fuvola, klarinet, elsőrendű harmonika 9 K. citera, tamburica, községi dob, vadászkürt, tárogató. Kuliffay cimb. iskola magán- és gyors tanulásra is 7K. Felsőbbkiművelés, hangolásra megtanít a II. része: 8 K. Minden hangszerre legujabb kották és zongorára is kaphatók.

Horváthnál, Budapest Rákóczi-ut 56 (udvar)

LADÁNYI ISTVÁN

orvosi kötszerész és kesztyűs.

BUDAPEST, VII., THÖKÖLY-U. 17.

Készítetek saját műhelyemben a legkomplikáltabb sérvekre sérvkötőket, továbbá haskötőket, — gummi görcsér harisnyákat, műfüzőket és egyenestartókat ferdénöttek részére, műlábak és mindenféle orthopéd munkákat a legjutányosabb árban, jótállás mellett. Szarvasbőr lepedők, párna és minden e szakmába vágó szarvasbőr munkát elvállalunk.

KÖZIGAZGATÁSI ÜGYEKBEN:

u. m. honossági, illetőségi, örökbefogadás, házassághoz, dispenzáció (kihirdetés alóli fölmentés), kivételes nősülési engedély kieszközlése, nagykorúsítás, névmagyarosítás, iparendély megszerzése és közigazgatási ügyekben legmegbízhatóbb értesítés-adással szolgál. Ugyszintén bármely ügynek gyors és lelkiismeretes lebonyolításáról, valamint a szükséges okmányok beszerzéséről gondoskodik:

FELNER ÁRMIN

közigazgatási és okmánybeszerzési irodája;

BUDAPEST, CSENGERI-UTCA 7. SZAM.

A legjobb hatásu
DISZNÓ-TÁPPOR

fél kilogrammos doboz ára 50 fillér

9 doboz 1 postacsomag. Mindenki előtt ismeretes a foszforvas azon jó tulajdonsága, melyet az állatok csontképzésére gyakorol: valamint a műtrágyával, melyben szintén foszfor van, kezelt föld termékenysége fokozódik, ép úgy fejlődik a „Disznó-tápporral“ való etetésnél minden sertés, mert 40—50 százalék foszforsavat tartalmaz mely az állatok csontvázát, szervezetét fejlődésben nagyban elősegíti, mindenki próbaképpen győződjék meg s elkülönítve neveljen egy-egy sertést és meg lesz győződve, hogy ezen kitűnő tápporral nevelt sertés nemcsak, hogy szépen fejlődik, hanem sokféle betegségnél, úgymint: vérhas, orbánc, vérbaj, stb. jobban ellentáll.

KAPHATÓ:

DILLINGER

Budapest, VII. ker. Peterdi-u. 31. sz.

ROHONCZI J.

BUDAPEST

VI. KER., SZIV-UTCA 4. SZÁM.

PARCELLÁZÓ ÉS INGATLAN ÉRTÉKESÍTŐ VÁLLALAT.

BIRTOKOK PARCELLÁZÁSÁT SAJÁT KÖLTSÉGEIMMEL FEDEZEM, UGYSZINTÉN AZOK ELCSERÉLÉSÉT, ESETLEG ELADÁSÁT CSEKÉLY DIJ ELLENÉBEN PONTOSAN ÉS LELKIISMERETESEN ESZKÖZLÖM.

AKI HÁZÁT, BIRTOKÁT ELADNI VAGY ELCSERÉLNI ÓHAJTJA, FORDULJON BIZALOMMAL HOZZÁM.

MINDEN TUDAKOZÓDÁSRA IRODÁM KÉSZSÉGGEL, DIJTALANUL MEGADJA A KELLŐ FELVILÁGOSÍTÁST.

NEM FIZET

postaköltséget, ha rendel egy valódi Solingeni Hajvágógépet K. 480-ért külső rugóval, ugyanez belső rugó szerkezettel 6 koronáért.

Ugyanitt kaphatók a legjobb tájékpipák, a világ legjobb kaszái és legfinomabb Solingeni acél borotvák.

Kérjen mindenki árjegyzéket ingyen és bérmentve.

Megrendelési cím:

MERKUR KIVITELI ÁRUHÁZ
KŐBÁNYA (saját ház.)

Tisztviselői törlesztéses

KÖLCSÖNT

kaphat kezes nélkül

minden állami, megyei, városi tisztviselő, katonatiszt vagy nyugdíjas, kinek 2000 koronánál nagyobb fizetése vagy 1200 koronánál nagyobb nyugdíja van.

Törlesztési idő 10—50 év.

Nagyobb nyugdíjgénnyel bíró tisztviselők törlesztés nélkül, csak kamat és életbiztosítási díj-fizetés mellett is kaphatnak kölcsönt. A jövőben automaticamente elérendő magasabb fizetésre kölcsönöket már most folyósítatnak. Minden tisztviselő saját érdekében cselekszik, ha kölcsönügyében hozzám fordul, mert komoly s a valóságot teljesen fedő felvilágosításaim révén tisztán fogja látni, hogy anyagi viszonyaiban mi módon teremthet radikális rendet. Megkereséseknél közlendő: név, állás, lakhely, életkor, fizetés és a rajta levő teher.

DRECHSLER GYULA

az Osztrák-Magyar Első Ált. Tisztviselő Egylet képviselője
BUDAPEST, I. KER. PAULER-UTCA 22. SZ.
Minden felvilágosítás díjtalan. — Semmi előleges költség. — Minden levélre válaszolok.

Török Ignác könyvnyomdai
műintézete Mezőtúron készít:

mindennemű kő- és könyv-
nyomdai, ugyszintén könyv-
kötészeti munkákat modern
kivitelben a legolcsóbb áron.